

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY* tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Muazzez ORHAN

Van Milletvekili

Kürtler; Ortadoğu'da sayıları milyonlarla ifade edilen büyük bir halklardan birisidir. Kürtlerin dili Kürtçedir. Birçok alanda yeterince olmasa da özellikle günlük yaşam içerisinde Kürtçe dilinin ve alt dialektlerinin milyonlarca Kürt tarafından kullanıldığı gözlemlenebilmektedir. Dünya'da bir arada yaşayan yaklaşık 6.000 dilin olduğunu ortaya koyan Dünya Dilleri Atlası'nda (NTV: 2007) Kürtçenin dünya genelinde en çok konuşulan 60 dil içerisinde olduğu ifade edilmektedir. Tarihsel ve sosyolojik olarak var olan bu somut duruma karşın, gittikçe artan sıklıklarda, Kürtçe konuşan yurttaşlara yönelik saldırılara dair haberler basına ve kamuoyuna yansımaktadır. Yakın dönemlerde aşağıda örnekleri verilen bazı vakalarda görüleceği gibi; söz konusu saldırıların sistematikleştiğini, belirli bir merkezi eğilim gösterdiğini ve önlem alınmaz ise birçok hak ihlalinin yaşanacağını göstermektedir.

Bilindiği üzere Sakarya ilinde Kürtçe konuştuğu için önce 6 kişi tarafından linç edilen, sonra başından vurulan 19 yaşındaki bir genç (Şirin TOSUN isimli yurttaş) yaşamını yitirdi. Daha önce İstanbul'da 21 yaşındaki başka bir genç (Sedat Akbaş isimli yurttaş) telefonda Kürtçe konuştuğu için 6 kişi tarafından bıçaklanarak öldürülmüştü. Yine 2019 yılı içerisinde Antalya'da Mahir Çetin isimli bir genç 10 kişi tarafından Kürtçe konuştuğu gerekçesi ile linç edilerek öldürüldü. Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi Hastanesi'nde tedavi gören eşi ile Kürtçe konuşan 74 yaşındaki Ekrem Yaşlı isimli yurttaş bu nedenle saldırıya uğradı. Ankara'nın Beypazarı ilçesinde inşaat işçileri de Kürtçe konuştukları için toplu linçe maruz kaldı. En son 1 Kasım 2019 tarihinde Antalya Akdeniz Üniversitesi Korkuteli Meslek Yüksek Okulu'nda eğitim gören 3 öğrenci kaldıkları Kredi Yurtlar Kurumu'na (KYK) ait yurttan ve üniversitede Kürtçe konuştukları gerekçesiyle ırkçı bir linçe maruz kalmıştır. Maalesef dönem dönem yaşam hakkı dâhil birçok hak ihlaline neden olan bu saldırılardan sonra saldırganlara ilişkin; hukuk devletinin gereği olan işleyiş ve bilgilendirme yerine getirilmemekte ve cezasız kalan her linç girişimi bir sonrakini beslemektedir.

Bu bağlamda;

- 1) Türkiye’de Kürtçenin günlük kullanımını yasaklayan, 12 Eylül darbesinden sonra çıkarılan 2932 yasa veya benzeri gibi herhangi bir mevzuat yürürlükte midir?
- 2) Kürtçe konuşan yurttaşlara yönelik son dönemlerdeki linç, fiziksel saldırı ve saldırı sayısındaki artışın nedenleri nelerdir? Bunun nedenlerini ortaya çıkarmak amacıyla herhangi bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz? Bu yönlü saldırıları sonlandırmak için ne gibi tedbirler almayı düşünüyorsunuz?
- 3) Türkiye’de Kürtçe konuşan yurttaşların can güvenliğini sağlamak için herhangi bir girişim başlatacak mısınız?
- 4) Söz konusu saldırılara karışan ve destek veren veya önleyici görevini yerine getirmeyen kamu görevlileri var mıdır? Bu kamu görevlileri hakkında başlatılmış bir soruşturma mevcut mudur?
- 5) Kürtçe konuştuğu için saldırıya uğraması sonucu ölen kişilerin faillerine dair tamamlanmış veya devam eden soruşturma sayısı kaçtır? Bu kapsamda ceza evinde tutulan kaç hükümlü ve tutuklu bulunmaktadır?
- 6) Çanakkale’de Kürtçe konuştuğu için saldırıya uğrayan 74 yaşındaki yurttaşın saldırı hakkında devam eden bir soruşturma mevcut mudur?
- 7) Kürtçe konuştuğu için ırkçı bir saldırıya maruz kalan yurttaşlara yönelik bir koruma mekanizması mevcut mudur? Antalya’da saldırıya uğrayan 3 öğrencinin can güvenliği için herhangi bir tedbir alınmış mıdır? Halkı; kin ve şiddete çağıran ve faşist bir saldırı olan bu girişim hakkında devam eden bir soruşturma mevcut mudur?